

Petar Bašić, *Slaviti euharistiju po misalu Pavla Šestoga*, Zagreb 1992. - Format: 23,5 x 15,5 cm; 152 stranice; proširano.

Bašićeva knjiga komentar je obnovljenoga obreda euharistijskoga slavlja po novom Rimskom misalu, a nastala je od članaka koje je autor objavio u "Službi Božjoj" od 1985. do 1988. Tekst je nanovo prerađen, ujednačen i dotjeran.

U uvodnom dijelu pisac daje kratki pregled razlogâ saborske i poslijesaborske liturgijske obnove, kratko opisuje predradnje i provedbu i ističe načela kojima se ona vodila.

Pojedina poglavlja kronološki obrađuju dijelove euharistijskog slavlja. O uvodnim obredima govori se u poglavlju "*Krist nas poziva - sabiremo se i pripremamo*". Najprije ukratko doznajemo kako su nastali uvodni obredi, a zatim se analizira svaki pojedini dio, njihova važnost i poteškoće koje mogu stvarati.

Rasprava o službi riječi naslovljena je "*Krist nam govori - slušamo i prihvaćamo Božju riječ*". Nakon uvodnih napomena o današnjem bitno drukčijem mjestu navještaja riječi u odnosu na praksu dugih stoljeća, autor najprije predstavlja novi "Red čitanja" te govori o njegovu nastanku i sadržaju. U kontekstu bitno novog vrednovanja riječi Božje u liturgijskom slavlju upozorava na važnost mistagoškoga karaktera homilije. Nakon toga govori o navještaju riječi: o službeniku naviještanja, mjestu i knjizi te o posebnosti obreda.

Najduže poglavlje, ono o euharistijskoj službi, nosi naslov "*Krist nam priređuje gozbu - spominjemo se njegove žrtve dajući hvalu Bogu*". U prvom dijelu koji nosi naslov "Priprava darova" riječ je najprije o razvoju obreda i njegovoj teologiji, a zatim o novom osmišljavanju. Pri tome autor iznosi poteškoće koje se nameću te ih još jednom rezimira u završnoj napomeni.

U drugom dijelu ovog poglavlja, koji nosi naslov "Euharistijska molitva", autor ukratko prikazuje povijest nazivlja i nastanak te molitve, zatim zastranjenja i obnove te napokon najnoviju obnovu. Nakon toga analizira tekst euharistijske molitve u novom misalu (njezino ustrojstvo i sastavne dijelove, s posebnim osvrtom na Drugu euharistijsku molitvu) i njezine obredne elemente. Potom upozorava na nedostatnu mogućnost prilagodbe euha-

stoga, Zagreb

uharistijskoga
je je autor ob-
rađen, ujed-

rške i poslijes-
vedbu i ističe

tijskog slavlja,
- *sabiremo sel-*
odni obredi, a
će koje mogu

ri - *slušamo* /
rašnjem bitno
stoljeća, autor
u nastanku i
i liturgijskom
e. Nakon toga
knjizi te o po-

iv "Krist nam
ilu Bogu". U
rije o razvoju
ri tome autor
avršnoj napo-

istijska molit-
iolitve, zatim
oga analizira
i sastavne dij-
jezine obred-
agodne euha-

liturgijske molitve konkretnom slavlju ("novo stvaralaštvo") te na problematiku posebnog isticanja riječi pretvorbe unutar euharistijske molitve kao cjeline.

Obredi pričesti obrađuju se u trećem dijelu ovog poglavlja. Najprije je govor o nekim teološkim pitanjima (pričešćivanje svih sudionika slavlja, euharistija i oprostjenje grijeha, pričest pod obje prilike, blagovanje svih od iste molitve), a zatim se analiziraju tekstovi i obredi.

Poglavlje i završnim obredima ima naslov "Krist ostaje s nama - nosimo u svijet njegov mir".

U "Općem zaključku" autor u prvom dijelu govori o perspektivama buduće liturgijske obnove u svjetlu zapaženih poteškoća i neostataka sadašnjih obreda i tekstova. Nakon toga još jednom sažeto iznosi neka praktična pitanja, koja je inače pojedinačno dotakao u prethodnom tekstu na odgovarajućim mjestima, a to su: različitost službi u euharistijskome slavlju, prostor za slavlje, bogoslužni predmeti, izbor mise i njezinih dijelova te govor, pjevanje i šutnja.

U dodatku pod naslovom "Euharistijska koncelebracija: povijest, teologija, obred" autor daje povijesni presjek shvaćanja koncelebracije, odnosno zajedničkog slavljenja euharistije; potom ukratko iznosi teološku problematiku koncelebracije, prikazujući je kroz izjave Pija XII. i Svetog Oficija te kroz raspravu K. Rahnera; konačno govori o koncelebraciji u saborskim i poslijesaborskim tekstovima, posebice analizirajući dio "Opće uredbe Rimskog misala" koji o tome govori, a u zaključnim se mislima osvrće na današnju praksu i potrebu daljnjeg doricanja teologije koncelebracije i pravilna usmjerenja u praksi.

Knjiga je pisana jasnim stilom, raspodjela je logična i pregledna. Brojne, često vrlo opširne bilješke osvjetljavaju glavni tekst, donoseći ponekada ilustrativne primjere kako iz opće tako i iz naše domaće liturgijske prakse. Knjiga pomaže čitatelju da shvati zašto je neki obred ili tekst upravo takav kakav jest i s kakvim su se dilemama susretali njegovi priređivači. Autor upozorava na primjere krive prakse zbog nepoznavanja propisa, a jednako tako i na mogućnosti obogaćivanja slavlja koje dopušta "Opća uredba Rimskog misala". Pri tome liturgičarima praktičarima pomaže u otklanjanju nedoumica na onim mjestima gdje se dopušta stanovita sloboda izbora. Autor nadalje ukazuje na one obrede i dijelove teksta koji bi se u kod buduće liturgijske obnove mogli ili trebali izmijeniti. Na taj način pomaže čitatelju da sadašnji

oblik liturgijskoga slavlja ne shvati kao nešto petrificirano i zasvagda uređeno nego samo kao ovom vremenu primjereniji oblik slavlja koji će se u budućnosti razvijati. Pri tome nikako ne potiče samovoljnu improvizaciju nego samo predviđa moguća kretanja u tom smislu.

Knjiga "Slaviti euharistiju po misalu Pavla šestoga" dragocjen je doprinos i ublaženje prevelika siromaštva slične literature na hrvatskome jeziku. Kao takva dar je studentima teologije u njihovu proučavanju svetoga bogoslužja, a svećenicima kao liturgijskim praktičarima nezaobilazan priručnik u pravilnu predsjedanju zajednici koja slavi i razumijevanju onoga što čine. Onima pak koji se pojedinim pitanjima žele dublje baviti upotrijebljena literatura bit će valjan putokaz. Naručuje se kod pisca: Petar Bašić, 41020 NOVI ZAGREB, Odra, Sv. Izidora 5.

Nediljko Jukić, ofm

Martin Kirigin, *S Marijom kroz godinu*, Knjižnica "Marije" - knjiga 29, Split 1992. - Format: 20 x 13 cm; 152 stranice; kartonski uvez.

Nestor hrvatskoga liturgijskog pokreta, obnovitelj benediktinskoga reda u Hrvata, nadasve plodni pisac, daruje nam još jednu dragocjenu knjižicu. To su sabrani, doručeni i nadopunjeni članci objavljivani u glasniku "Marija".

Knjiga ima dva glavna dijela. U prvom dijelu pisac razmišlja nad biblijskim tekstovima koji su predviđeni za euharistijska slavlja na Marijine svetkovine, blagdane i spomendane. U tome se, kako sam kaže, vodio Prethodnim napomenama iz "Zbirke misa o blaženoj Djevici Mariji". Svetkovine, blagdani i spomendani obrađeni su kalendarskim redoslijedom u ritmu Crkvene godine: na prvom je mjestu svetkovina Bezgrešnog začeća (8. prosinca), a na posljednjem spomendan Gospe od zdravlja (21. studenog). Pod naslovom svakog slavlja naveden je njegov datum i biblijski tekstovi koji se razmatraju. Uz tri Bogorodičine svetkovine (Bezgrešno začeće, Sveta Bogorodica Marija i Uznesenje Marijino) autor se obradio i svetkovinu Gospodi-